

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

GROFUL.

„Ce naște din pisică, șoareci mănâncă”, zice o vorbă românească, care n'a arătat parcă nici când o mai nemerită asemănare, ca între Tisza tatăl și Tisza fiul sau groful dela Geszt, unde trăiește îmbuibat pe zeci de mii de pogoane lucrate de mâni obosite românești. Tisza Kálmán, tatăl grofului sfântos de astăzi, a nutrit față de neamul nostru aceleas simțiri negre, pe care, după cum se vede le-a lăsat moștenire feciorului. Demonul calvin cu ochelari negrii, încă ne-ar fi sorbit într'o lingură de apă dacă i-ar fi dat mâna, întocmai cum vrea și fu-său.

La început, când pusese mâna pe frânelă țării primul ministru de astăzi contele Khuen Héderváry ne-am făcut cruce și am zis bogdaproste, că am scăpat de dușmanii noștri cei mai răi de Kossuth și de Apponyi. Cum am văzut însă că iese din ascunziș groful Tisza, am știut îndată că iar se tulbură pacea ce era pe cale de a sosi. Viclean așa cum este groful și-a dat seama, că cei dinaintea lui au făcut o greșală mare, că s'au stricat cu Inaltul tron. Ei voiau să zmulgă Impăratului cu de-a sila învoirea de a-și face bancă ungurească, de a ridică vamă la granița între Austria și Ungaria și de a băgă limba ungurească în armată. Impăratul bine înțeles că nu se putea învoi la lucruri d'astea, care pot pricinul țării o mulțime de neajunsuri, de aceea le-a spus în față: Dacă dați popoarelor dreptate și vot universal, atunci mai puteți sta la cârmă, de unde nu puteți, plecă pe aci încolo, și lăsați să vină alții.

Și au venit alții, pentru că Kossuth și Apponyi și Andrassy, cei care voiau să ne înghenuncheze, n'au ascultat de cuvântul Măiestății Sale.

Groful Tisza, ce e drept, că până acum n'are nici un loc în minister, ci este un fel de sperietoare, care face sfără în țară. Dar e lesne de înțeles, că el tot dă coate la unii și la alți, pentru a-și face loc și a ajunge în fruntea guvernului. D'ăia ține mult să impace și capra și varza. Pe Impăratul vrea să-l facă să creadă, că noi Românii și celelalte neamuri nemaghiare avem gânduri ascunse, că adecă dacă ni se vor dă drepturi, când vom ajunge și noi mai liberi o să dăm țara de mal și o să întindem de ea, toți din toate părțile: Românii spre România; Sărbii spre Sărbia, Slovacii spre Boemia, nemții spre Austria și câte și mai câte. Poporul unguresc — zice groful — este singurul, care se alătură câtră tron și-l apără în

caz de nevoie, de aceea e în interesul Impăratului și a Casei Sale să caute să întărească poporul acesta. Noi știm însă, că guvernele ungurești aproape toate au fost dușmane de moarte Tronului și dinastiei și ele au hărțuit într'una numai naționalitățile nemaghiare din țară, ci până și poporul unguresc însuși, care e sătul de atâtea hărțuiri zadarnice și ar dori să apuce și el odată pe calea înaintării și a progresului. M. Sa Impăratul are cunoștință de aceste lucruri, de aceea avem nădejde, că șiretlicul lui Tisza nu-l va putea amăgi și va privi apucăturile lui cu aceeaș neîncredere.

Pe alegători groful îi îmbată cu apă rece, până când și-o vedea mandatul de deputat în mână. Le promite marea cu sarea: spune ungușilor, ca să le atâte mândria, că va căuta să le păstreze mărirea ce o au asupra celorlalte nații; iar nouă, că va șterge legile făcute de Apponyi și ne va îngădui să ne cultivăm limba neimpiedecați.

Din toate astea nimic nu-i adevărat. Mărirea ungușilor nu o poate propti un Tisza, oricât de mare grof ar fi, pentru că vremurile de astăzi cer, ca tot insul să fie domn și stăpân în țara lui și ungușul și românul și neamul și slovacul și ori care deopotrivă. Cât despre dragostea ce o are față de noi, asupra acestui lucru ne-am limpezit de mult, dacă nu mai înainte dar după vorbirea lui dela Arad nu mai avem nici o îndoială asupra planurilor lui șirete.

Să ne nimicească partidul nostru național, să înlătore pe reprezentanții noștri de astăzi, înlocuindu-i cu alții fabricațianume cu puterea banului și a baionetelor, cu burdiști, cu siegești și cu preoți uitați de sine, așa vrea groful.

Cu uneltele acestea ticăloase vrea apoi să pună să se ridice movili mari de despărțire între Austria și Ungaria, pentru-ca odată și odată când li-o veni bine să rupă cu totul lanțurile ce leagă astăzi aceste două țări. Iar când își vor putea fuchide cu gard roșu-alb și verde toată Ungaria lor, atunci o să ne strângă la sân, de o să ne părăie oasele.

Când n'om mai avea sprijoană nici în Austria și nici în măritul Impărat; atunci putem închiide ochii, căci groapa ne e gata și putem intra în ea pentru vecie.

De aceea, oameni buni, să nu ne lăsăm amăgiți de vorbe goale. Să înfruntăm cu mândrie toate năcazurile ce se vor mai lăsa asupra noastră, căci vremurile grele de astăzi nu vor mai putea dăinui multă vreme. Aurora unei dimineți mai frumoase începe a se zări și pentru neamul nostru.

Puneți-vă toată încrederea în conducătorii voștri firești și astupați-vă urechile la anagiri ticăloase. Fiii neamului nostru *dela Vlădica până la optincă* trebuie să urmeze pe deputații noștri, cari sunt stegarii partidului nostru național. Cine nu este cu partidul național este dușmanul credinței noastre și a întregului neam românesc.

Sibiu, 18 Martie n.

Ce e cu Scaunul episcopesc dela Caransebeș? Aproape toate foile românești au dat știrea, că nou alesul episcop al diecezei Caransebeșului a fost propus spre întărire M. Sale Impăratului de câtră ministrul învățământului. Știrea aceasta n'are în ea nici un simbur de adevăr.

Nou alesul episcop Prea Cuvioșia Sa părintele Dr. M. E. Christea a fost în săptămâna trecută la Budapesta și s'a dus și la ministru.

Acesta iar fi spus, că încă *nu s'a ocupat cu afacerea scaunului de episcop dela Caransebeș*, dar că nu va întârzia de a cerceta cum stau treburile și aci.

Asta ar însemna: stai să vedem întâi, ce aduc alegerile, dacă nu putem cumva pescui vr'un Mangra, care e mai aproape de sufletul nostru, ca Cristea.

Curat, ca în țara ungurească.

Groful din Ardeal pe lucru.

Nemeșii din Ardeal s'au pus pe lucru, să scape — zic ei — țara aceasta frumoasă din mânil Valahilor. S'au adunat, la Murășoșorhei unde faimosul Bánffy și apoi contele Bethlen au deschis ochii nemeșilor de toată mâna și bogăți și scăpătați spunându-le: „Mă, să băgăm de seamă, că Valahii ne sapă pământul supt picioare. — De-o mai veni și votul universal, să știți, că ajungem slugi la Valahi. Să nu ne lăsăm, noi nemeși ardeleni, care am apărut(?) țara de veacuri.

Numai acela să aibă drept de vot, care în inima lui n'are altă simțire ascunsă, decât să facă din Ungur stăpân și domn în țara asta. Să ne facem o bancă ungurească care să scape pământurile nemeșesti de sarcini și să nu le lase să cadă în mâni valabe.

Să ne facem trenuri, să înjghebăm o industrie a noastră, să corem colonizări ungurești și câte și mai câte. Așa a strigat Bánffy, cel care ne-ar fi sorbit de mult într'o lingură de apă, dacă iar fi dat mâna.

Atâta numai, că dacă până la 48 nemeșii ardeleni ne puteau lega în lanțuri, acum nu ne mai pot lega și dacă acum vreau ei să pună ceva la cale, cu toată ciuda, trebuie să *ne întrebe și pe noi*. Ce e drept, că mult nu ne putem lăuda: am avut și noi păcatele noastre, care nu ne-au lăsat să ne ridicăm acolo, unde ar trebui să fim astăzi, după atâta amar de suferință. Dar nu mai suntem nici

Nemții din Păuliș care de altcum sunt pe partea noastră încă au strâns cu căldură mâna ablegatului lor. Văd și ei săracii că guvernele ungurești o duc numai într'o minciună și să feresc să fericească după trebuință popoarele acestei țări nenorocite, crezând că prin asta își taie lor craca de supt picioare.

Poetul Goga la Chișineu.

Iubitul cântăreț al durerilor neamului nostru a fost Marția trecută la Chișineu, unde este candidat de deputat pentru alegerile viitoare. Poetul a fost însoțit aci de câți-va fruntași din Arad, între care și deputatul Goldiș. Viitorul reprezentant al unuia dintre cele mai românești și mai curate cercuri, în ce privește sufletul și învățătura poporului, a fost primit la Chișineu cu multă însuflețire atât de cărtorarii din părțile acelea, cât și de sătenii, care s'au adunat în număr mare, ca să asculte glasul mângăietor al poetului.

A vorbit aci părintele Dumitru Muscan spunând, că e o cinste pentru cercul Chișineului, de a avea reprezentant pe Goga. *DI*

Goldiș și dl Dr. Justin Marșeu au arătat și ei cât de mult pot câștiga puterile noastre de luptă, dacă se va alege Goga deputat.

La urmă și-a spus și poetul Goga gândurile și dorința inimei. — A arătat care ar fi căile cele mai prielnice, care ne-ar putea scoate la lumină și a zis: Mână în mână unul cu altul vom putea învinge fără temere de pierzare. Vlădicii noștri nu pot da ascultare guvernelor ungurești, ci numai poruncilor neamului nostru. Și dacă totuși fac așa și-și poartă cărțile în locuri greșite, atunci ei nu vor mai putea fi vlădicii aleși ai neamului, ci vor trebui șterși din gândul nostru. — Guvernul, dacă vrea să țină socoteală de cererile noastre bine de bine, de unde nu vom trăi și mai departe cum am trăit și până acum văzându-ne de treabă noi între noi, căci nu e putere omenească, care să ne poată șterge de pe fața pământului.

Adunare populară în Alba-Iulia.

Fruntașii români din comitatul Albei-Inferioare în vederea luptei electorale a situa-

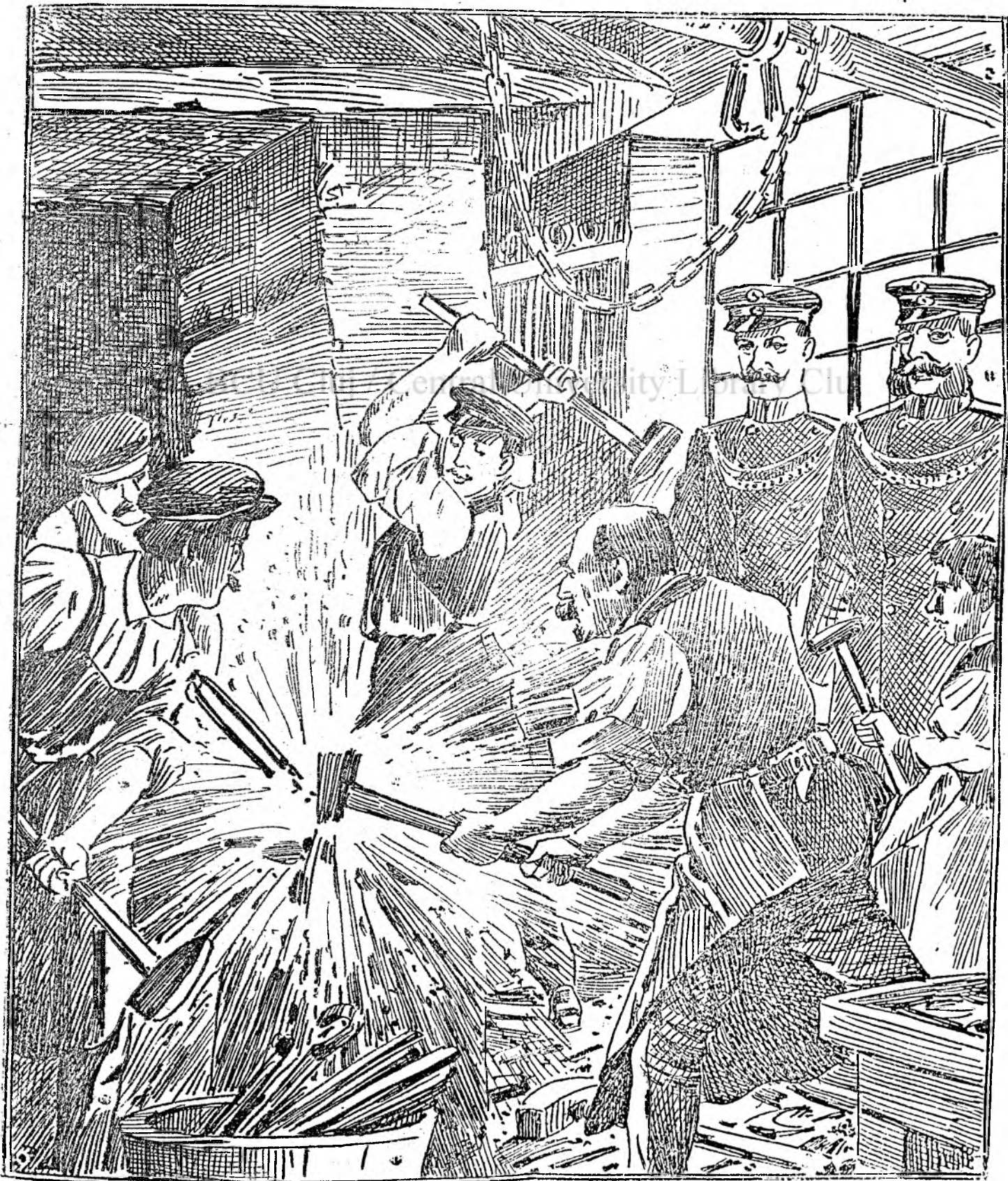
ției politice și a conferinței naționale, au hotărât ca în 29 Martie st. n. 1910 la 11 oare a. m. în Alba-Iulia să se țină o mare adunare populară din întreg comitatul.

Tot românul de bine din aceste părți este rugat a lua parte la acea adunare, a lucra pentru izbânda ei și a stăruii din toate puterile, ca să ia parte și din comunele mai depărtate cel puțin câte doi, iar din comunele mai apropiate câți mai mulți țărani.

Giupercile veninoase.

La constituirea partidului guvernamental în cercul Ugreci au luat parte și câți-va Români, mai ales notari, canceliști de notari și vre-o trei preoți, cunoscutul archigvernamental Nicolae Rocsin, protopopul din Micherechiu, preotul Albu din Cefa și Mihail Hașag din Săn-Miclăuș. Acești din urmă s'au afirmat ca buni naționaliști altădată și credem că au participat la constituire mai mult de curiozitate, dar fără a se angaja la o ținută hotărâtă!

Feciorul împăratului german ucenic fierar.

Dragostea pentru meșteșug a ajuns să înălțune până și pe feciorii de împărat. Chipul nostru de astăzi arăta pe fiul mai mic al împăratului Wilhelm al Germaniei, cum bate fierul cu barosul în făuriștea fierarului Halzendorf (din orașul Plön. Ucenicul principe este încântat de meseria asta, de aceea dă în fierul de pe niocovală de sar schintei în toate părțile. Dar și fierarul e cit să poate de mîndru, că are un astfel de învățcel în făuriștea lui. Dacă unui fecior de împărat nu-i e rușine să lucreze la o meserie ca asta, de ce s'ar rușina tinerimea noastră să o învețe? Meseria e o comoară (de aur pe care cel ce o știe, o poartă cu el în buzunar. De aceea părinți săteni, dați-vă copiii la meșteșug!

† Doctorul Lueger

S'a stins și vieța acestui suflet mare. Moartea nemiloasă a răpit în Lueger poate singura proptea, singurul sfetnic pe care poporul nostru îl avea la Curtea Impărătească. Atunci, când miniștrii Țării Ungurești, care au mereu intrare la tronul împărătesc spuneau Măjestații Sale, că țara e fericită, că Românii și Ungurii o duc în pace și în îndestulare, că popoarele țării acesteia au drepturi deopotrivă, Lueger singur se ridică și grăiește adevărul M. Sale Impăratului.

— Nu le crede Măjestate! — zicea el — ăstea-s vorbe goale, sunt minciuni. Aștia te înșală Măria Ta, pentruca să le lași și pe mai departe puterea în mână, și să fie ei stăpâni pe țară și de aci încolo.

Popoarele Ungariei sunt năcăjite, trăiesc în sărăcie, Ungurii o duc rău cu Românii. Românii sunt apăsați, li-se taie orice drept, și nici să învețe limba lor nu li-se îngăduie!

Vorbele ăstea le spunea Lueger Impăratului, ori de câteori grofii și magnații Țării căutau să încurce treaba. Numai așa am ajuns noi să fim luați în seamă la curtea împărătească.

Când cu *memorandul*, în primăvara anului 1892, atunci când ne ajunsesse cuțitul la os, de nu mai puteam duce greutatea puse în spate de guvernele unghurești și așa ne-am hotărât a trimite la Viena pe Lucaciu și pe Rațiu în fruntea la vre-o trei sute de Români, ca să ducă jalbă la Impăratul, nimenea n'a stat cu ai noștrii de vorbă decât numai Lueger. El singur a primit ceata de Români, dându-le o vorbă de mângâiere și spunându-le, că dreptatea nu va putea întârzia, ori cât de nepotrivite ar fi vremurile.

S'a stâns prea de vreme vieța acestui îndrăzneț soldat și apărător al cassei de Habsburg. — Avea abia 66 de ani, când minți luminate ca a lui, de aci înainte ar fi putut face isprăvuri mari. El a înțeles, că Monarhia noastră, care e alcătuită tot din bucăți și din mai multe popoare, numai așa poate trăi în pace și poate ajunge să prospereze, dacă toate popoarele vor trăi în bună înțelegere și vor avea aceleași drepturi. Ori Ungurii s'au ținut totdeauna mai sumeți, s'au dușmănit cu toată lumea, și au prins arma în șase rânduri împotriva casei stăpânitoare a Habsburgilor.

Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri Lueger nu vedea alt mijloc, decât de a tăia din mândria Ungurilor și a-i pune la locul lor. Impăratul a văzut, că în Ungaria treburile merg tot mai rău, în loc să se îmbunătățească, de aceea când Lueger îi spunea din ce pricină, M. Sa îi da crezare. Așa am ajuns să stimăm pe acest bărbat, care la rândul său încă ne-a iubit mult pentrucă vedea în noi un popor blând și cuminte, care nu dorște altceva, decât să-și poată duce în tihnă traiul, să nu fie stânjinit în drepturile lui și înghioldit într'una de cărmuitorii țării ba în școală, ba în biserică.

Dar dragostea lui Lueger față de neamul nostru a mers și mai departe. Știind că la spatele noastre trăiește liber regatul fraților noștrii, el a căutat să-i apropie și pe ei de Austria, pentruca cu toții să mergem mână în mână, ca nu cumva să ajungă treburile acolo, ca frații noștrii prin o politică greșită să-și câștige de prietini pe dușmanii noștrii, ceea ce ar fi fost și ar fi și de aci încolo un rău mare pentru noi toți și ne-ar slăbi și pe noi și pe ei. Puterea regatului român este strâns legată de învățăturile lui Lueger, anume

ca Românii din Regat și noi cei din Monarhia austro-ungară să mergem pe aceleași poteci.

De aceea, pentru a sădi în sufletul fraților noștrii sfaturile acestea înțelepte, Lueger s'a dus în vara anului 1906 la București în fruntea mai multor consilieri comunali ai Vienei, și aci a fost primit cu mare însuflețire, știind că este călăuzit numai de îndemnuri frumoase.

A fost un bun creștin până la moarte și și-a iubit țara și dinastia. De aceea moartea doctorului Lueger este regretată de toți binevoitorii Monarhiei noastre și de toate popoa-

† Dr. Carol Lueger

rele asuprite. Numai Ungurii se bucură pentrucă ei n'au dorit nici odată binele țării, ci numai binele lor, la care însă nu știu, că numai atunci pot ajunge, când ne-or întrebă și pe noi, de ce ni-e părul.

Doctorul Carol Lueger este fiu din popor. El s'a născut în Viena la 1844, unde a făcut toate studiile și pe cele de advocatură.

La 1874 s'a stabilit ca advocat aci. Un an în urmă a fost ales între bătrânii Vienei. La 1885 a fost ales delegat în Casa țării și la 1890 deputat în dieta provincială a Austriei de jos. La 1895 a fost ales primar al Vienei în trei rânduri, fără a putea fi întărit de M. Sa, care nu voia să facă neajunsuri guvernelor de pe atunci Baden în Austria și Bánffy în Ungaria, amândoi dușmani de moarte ai lui Lueger. La 1896 a fost ales a patra oară primar și atunci M. Sa la întărit în slujbă, nedorind să mai strice voia poporului.

În parlament Lueger a pornit o luptă aprigă împotriva Evreilor, care cuprindeau averea țării și se întindeau cu averea ca pe cinginea, și împotriva îngânfării unghurești, pe care n'a putut-o suferi nici-odată.

Ca primar al Vienei a lucrat la îmbunătățirea orașului, aducând apă, îngrijindu-se de luminat de curățenia și de siguranță și regulând marginile Dunărei. Ca om din popor s'a îngrijit și de înlesnirea traiului sărăcimeii din oraș.

Cum a murit Lueger.

Doctorul Lueger, pe lângă că era suferind de ochi, a mai dat în vremea din urmă și peste o boală de rinichi, care i-a grăbit moartea. Cătră sfârșitul vieții avea leșinuri lungi și-și înceta pe vreme lungă răsuflatul.

Joi în 10 Martie la orele 8 de dimineață și-a dat sufletul.

Îndată s'a dat de știre în tot orașul, care în scurtă vreme era îmbrăcat în doliu. Toate institutele publice au arborat steag negru. Lumea alerga spre locuința mortului pentru al vedea, dar a fost oprită de poliție. Plângeau femeile pe stradă la auzul acestei vești dureroase.

Jalea Impăratului.

M. Sa Impăratul nostru a rămas adânc mâhnit, când a auzit de moartea celui mai credincios sfetnic al său. A trimis îndată surorii lui Lueger o scrisoare jalnică. În care-i arată durerea, ce o simte pentru pierderea acestui stâlp puternic al Dinastiei.

Regele Carol al României încă a ținut să-și arate durerea, ce o simte în fața pierderii unui prieten atât de bun al țării sale. M. Sa a trimis la primăria Vienei o telegramă, în care spune că își aduce cu drag aminte de vremea în care a avut prilejul să cunoască și să cinstască pe doctorul Lueger.

Românii din Viena s'au format în grupuri pentru a lua parte la înmormântare. Au trimis delegați Colonia Română din Viena, Societatea bisericească, Clubul parlamentar român din „Reichsrath“ (dieta Austriei); partidul național parlamentar din Ungaria și Români din București.

Orașul Viena jalește într'un mod deosebit moartea celui mai popular primar al lui. În tot locul sunt steaguri negre. La cocișingul mortului vin rând pe rând zeci de mii de oameni, care varsă lacrimi de durere.

Papa dela Roma încă a trimis scrisoare de jale familiei mortului.

Testamentul politic al defunctului.

Doctorul Lueger a lăsat în urma sa un testament politic scris încă la 1907 și iscălit ca martori de Dr. Gessman, principele Lichtenstein și Dr. Klotzberg.

Testamentul acesta conține următoarele puncte:

1. Partidul creștin-social să aibă grijă de orașul Viena, de cetățenii săi și să nu uite *nici de țărănime*.

2. Acest partid să se poarte față de Unguri și pe mai departe tot așa, cum s'a purtat supt Lueger.

3. Ca urmaș al său îl numește pe Dr. Weisskirchner, care a fost un credincios sprijinitor al ideilor defunctului.

Conducătorii marelui partid creștin-social au jurat pe testamentul acesta, că vor lucra așa după-cum li-a deschis calea doctorul Lueger.

Țărani români la înmormântare.

Amănunte asupra înmormântării acestui mare bărbat dăm în partea din urmă a foii.

La înmormântare au luat parte și mai multe delegațiuni de țărani români din toate părțile. Ca un semn deosebit de dragostea, pe care țăranii noștrii o păstrează în sufletul lor pentru Lueger, care pe vremea memorandului a primit cu cinste pe țăranii noștrii la Viena.

Românii Bucovineni au trimis la înmormântarea primarului Vienei, care s'a întâmplat Luni în săptămâna aceasta o deputațiune de 40 de țărani.

În numele Românilor era să vorbească Dr. Aurel Popovici, care să arete la groapa răposatului părerile de rău ale neamului nostru întreg. Dar a fost împedecat, după cum spunem la alt loc al foii.

Optsprezece care încărcate cu cununi din toate părțile mergeau înaintea carului mortuar. Pe unde trecea cortegiul era înșirată armată de infanterie, cavalerie și tunuri.

Nici un mort mare n'a avut paradă militară mai impozantă ca fostul primar al Vienei, doctorul Carol Lueger.

Literatură și știință

Cânteece din popor.

Foaie verde puiu de nuc,
Vai de mine, mult dor duc!
Numai seara, când mă culc,
Dimineața, când mă scol,
Tot cu sinul plin de dor.

De-ar fi dorul vînzător,
Eu m'aș face negușter,
Și-aș scoate dorul la drum
Și-aș vinde la rău și bun;
Și-aș scoate dorul în poartă
Și-aș vinde la lumea toată;
Aș scoate dorul în prag
Și-aș vinde la toți cu drag.

Foaie verde merișor,
La fereasta cu oblon
Bate murgul din picior:
Și nu bate ca s'adorm,
Ci bate ca să mă scol,
Să-i dau fin și orzișor:
Să-i dau fin din finărie,
Orzișor din magazie.
Foaie verde iasonie,
C'așa-mi vor dușmanii mie:
Să-mi vadă casa pustie
Și nevasta'n văduvie
Și copiii'n argăție.

(Culese de V. Polcovnicu și V. Mitru).

Trufia săteanului ardelean.

Nici unul dintre popoarele adăpostite pe aceste plaiuri ale bătrânului Ardeal, nu este așa de trufaș ca și Românul sătean. Da! căci nici unul nu a gustat din văile limpezi ale acestui colț de lume mănoasă, cum dat i-a fost Românului cioban și păstor de vite. El în crerul munților Carpați s'a trezit deodată cu dulcea auroră a dimineții și deodată cu amurgul senin s'a culcat. Munții i-au fost și mai sunt și astăzi locul de petrecere, muncă și hoină. Aici în virfurile acestea, pe văgăunele văilor și-a construit locuința sa și a întemeiat comunități de viață cu mod de traiu oșebit, cu limbă, obiceiuri și moravuri felurite, cu un cuvânt cu o viață proprie românească. El, șoimul din Carpați, a trăit la adăpostul brazilor și al stâncilor nu ușor de străbătut pentru ori-ce vinituri. În timpuri de restriște s'a retras în culcușul seu. Și a trăit cu chin și trudă mare, căci în sudoarea feței sale a curățit coastele Carpaților de bolovani, spini și polomidă și cu săcurea în mână ni-a făcut cărărușe prin pădurile străbune, pentru a deschide câmp liber și al preda naturii ca să-l prefacă în loc de pășunat pentru oițele și căprițele sale.

Și tocmai acest fel de trai al lui, l'a făcut să-și țină capul și trupul oblu în sus, să crească cu o oarecare mândrie în sufletul seu, căci a biruit natura și i-a știut stoarce comorile și deacolo pe unde picior-romănesc nu călcase. Moșii și strămoșii noștri în luptă cu fiarele sălbatice și cu elementele naturii și-au croit drumuri și poteci prin locuri nepătrunse. Ei au brăzdat și făcut fructifer pământul Ardealului, în mare parte nelucrat. Iubim din tot sufletul nostru acest pământ și ne alipim cu toată dragostea noastră sufletească de glia, moștenită dela moși, strămoși. Iubim aceste plaiuri, căci noi fii naturii suntem.

Și dacă suntem mândrii pe ce ne-au hărăzit vremile, avem tot dreptul. Este o oare-care mândrie în acest neam. Și cum să

nu fie, când noi fii de semizei suntem. Nu a-ți auzit, cum pela târguri, când se întâlnesc doi cunoscuți din sate mai depărtate și se întreabă de bună afare, ce fel de vorbă schimbă la olaltă? „Să deo D-zeu bine, măi Ioane“ — „D-zeu să ajute“ — „Da! ce“. Ai venit la tîrg“ — D'apoi am mai venit, că greutățile și birurile sunt mari. Am adus o văcuță, să mă scap de năcazuri, să mai astup cele găuri. „D'apoi între altele, ce mai fac?“ — Mulțam lui Dumnezeu, „suntem bine“. Subliniez cuvântul „sîntem“ pentru-că adese-ori l'am auzit, folosindu-l în locul lui „sunt“.

De regulă se folosește din partea oamenilor, cari țin să vorbească mai pe ales și apoi mai des se folosește în discursul dintre o fată și un fecior. L'am auzit în Munții Apuseni, îl aud aproape zi de zi pe străzile Sibiului, l'am auzit la Brașov, la Făgăraș; chiar și în Turda. Fac de aci încheierea că: *Țăranul ardelean în daraverile sale zilnice adeseori vorbește, cum vorbesc împărații regii și vlădicii în scriptele lor cătră mulțime*. „Noi din darul lui D-zeu etc.“ Deci țăranul în simplitatea vieții lui folosește pe maiestaticul „noi“. Voind să străbați în psihologia acestui mod de exprimare și cugetare, trebuie să ajungi la concluzia, că aceasta are de a se atribui mândriei, sumeficii, deci trufiei lui. Este deci trufaș Românul. Și cum să nu fie, când toată îmbrăcămintea românească e o dovadă a acestei trufii. Trufaș, după părerea mea nu înseamnă atât mândrie, cât mai ales calitate care te face superior altor semeni de ai tăi. Nu tu te ții fălos, mândru, ci lumea te socotește, fiind-că de fapt și ești prin ținuta corpului, prin formația lui, prin ochii și sprâncenele tale ceva mai deosebit.

Românul ardelean chiar travestit în zdrențe străine poate fi ușor recunoscut după nutra lui, după ținuta corpului după mersul și vorba lui. Am fost din întâmplare cu mai mulți țărani la baie. Țăranii erau unii de cătră Făgăraș, alții de cătră Săliște. Lucru natural, să se adreseze, dacă aveau să întrebe ceva în limba românească. Cum publicul din scaldă era tare mestecat, nu se puteau ei orienta bine, care sunt români și cari străini. Din întâmplare se potriviseră în un bazen cu apă vre-o patru țărani, câte doi din două părți. Dau în vorbă și deodată prind curaj, văzându-se mai mulți, părăsesc sfiala de până aci și discută și ei mai cu glas și mai liber.

După schimbarea câtorva cuvinte iute și afirmă unul întrebând: „DVoastră, încă sunteți Români, așa-i“ Da! „Suntem din părțile Făgărașului, dela Sebeșul de sus“ — „Noi suntem Sălișteni!“ Recomandația e făcută și și cunoștința gata. „Da! Da! să cunoaște Românul după natură, adaugă iarăș altul. Vedeam eu, că trebuie să fiți Români“. Am redat această conversație, ca să vedem din pilde, că Românul ardelean e un popor, făcut de Dumnezeu altcum, decum sunt popoarele, cu care soartea l'a pus să locuiască împreună. Și dacă Dumnezeu așa l'a făcut, poate oare vre-o putere omenească să strice rânduelile firei?..

Ține Române cu credință, dragoste și evlavie la trufia neamului tău!!!

Dr. Petru Șpan.

Glume și snoave.

Cum am păcălit pe tata.

Tata popă ca toți popii,
Prietin bun cu Ghița Dobrii,
Credea numa'n ce'i văd ochii
Și ce e scris în scripturi.

Posturile ținea-n casă,
Varza, fasolea-i pe mașă,
De-ai căsii puțin îi pasă
El se'ndoapă cu prescuri.
Când veneau caii din stavă
Dar fără multă zăbavă
Mi-i punea la vizitat.
„Sura, șarga-s cum să fie,
Murgu-i cum imi place mie,
Mânzu-i umflat sub bărbie
Zău că-i de șarpe mușcat!
Cât e Tieușul de mare
N'avem nici o vrăjitoare
Și de șerpi descântătoare,
Da'n Crihalma unul este.
Gheorea Buji măi creștine
Imi spusese nu știu cine
Că descântă foarte bine
De s-o dus în lume veste.
Ia urciorul fătul meu
Cu apă din Gherghelău
Și să pleci unde-ți spun eu
La Gheorea Buji-n Crihalma
Să-ți descante de mușcat
De șarpele blăstămat...
Ce? tu încă n'ai plecat?!
Să nu te cărpesc cu palma!“
„Tată, una vreau să-ți spun
Deși ești preot bătrân
Și sfințești apa-n ajun,
Crezi Dumniata-n vrăjitor?
N-ai vorbit Dumniata oare
Că nu există sub soare
Nici strigoi nici vrăjitoare
Făr' „Tatăl“ îndurător?
Cum scoți dracii prin cetire
De Molitve și Psaltire,
De ce nu dai mântuire
Și la mînzul cel mușcat?“
„Măi băete taci din gură,
Ci e altă 'nvățătură!
Pleacă, Marș! mi-te-ai cărat!“

După-un ceas și jumătate
Căci Crihalma nu-i departe
Cum sunt celelalte sate
Măntorșeu acasă eu;
Ii dădui tati urciorul
Zic na! dela vrăjitorul, (?)
Dar eu fui înșelătorul
Zău așa! lui Dumnezeu!
Tata i-a mînzul în cură,
Da-i cu apă spălătură
Sub barbă la umflătură
Și mi-l trăgea-ncetșor:
Dup-acea iar pornește
Și-l spală și-l liciorește
Pân' și apa se sfârșește
Ce-o aduseiu în urcior.
El mai trage să mai uită
Umflătura-i mai scăzută
Ș-apoi zice: „Doamne-ajută,
Văst'ai mă i-o ajutat?“
Iată e'am mîntuit mînzul!!
Dar pe min' mă-nfundă râsul
Și i-am povestit tot cursul
Că numa l-am înșelat:
„Eu n'am fost la vrăjitor
Și apa cea din urcior
Am adus'o din izvor
Dela nenea din părau
Și de nu ai altă treabă
Hai la nenea și-l întreabă
C'am cezut cu el pe iarbă
Toată vremea sub Dudău“.

Orșova 1910.

Ioan Cărlan

Nr. 256-910 not.

84 1-1

PUBLICAȚIUNE.

Comuna Sărata (cottul Făgăraș) *dă în arândă* pe trei ani casele sale acomodate pentru prăvălie împreună cu edificiile laterale în 22 Martie a. c. st. n. la 10 ore a. m.

Prețul strigării 150 Cor.

Condițiunile se pot vedea la primărie.

Sărata, în 8 Martie 1910.

Primăria.

PUBLICAȚIUNE.

În comuna Orlat se va ținea **târgul de țară** în 24 Martie 1910 st. n.

În această zi se ține dimpreună cu târgul de mărfuri și

târg de vite

de tot soiul.

82 2-2

Orlat, în 2 Martie 1910.

Primăria comunală.

La măcelarul **Nicolae Murășan**, Sibiu, strada Turnului Nr. 25 (închisoarea veche), să aia de vânzare

carne de miel

în toată ziua proaspătă și cu prețurile cele mai ieftine.

70 3-8

Casă de vânzare.

În Sibiu, Poarta Turnului, să aia de vânzare o casă frumoasă, constatătoare din 4 odăi și 3 culine, curte, șură și pivniță. Casa e instalată cu lumină electrică și e foarte potrivită pentru o cărcimă cu boltă, măieraiu etc. Informațiuni se dau la administrația „Foi Poporului“.

79 2-5

ATENȚIUNE**50,000 părechi de ghete!**

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 650.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinonre pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare ca cuie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 650. Expedare cu rambursă.

4 6-

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Se caută un morar

la o moară cu 2 pietri mânate cu motor de ulei. Doritorii să se adreseze la **Ioan Iordache** în Săcădate.

83 2-3

Prima fân presat 300 măji metrice

sunt de vânzare la

Eduard Zimmermann,

38 5-6

SIBIU, Bahngasse Nr.14.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința P. T. publicului, că subscrișii am înființat în comuna **Avrig (Felek)** comitatul Sibiiu

o țiglărie de cement

și oferim țiglă de cement cu rosturi în diferite culori, lungimea e 39 cm. și lățimea 23 cm.

Mai departe oferim cărămidă, troci în diferite mărimi, trepte etc. toate din cement.

47 5-10

I. RĂDUȚIU & Comp.**P. & I. Mihălțian**

măestri pantofari

Sibiu, strada Turnului Nr. 21.

Depozit de încălțăminte gata lucrate în atelierul propriu, pentru bărbați, femei și copii. La comanda ajunge N-rul lungimei și lățimei.

2-3

La caz că nu corespund, să primesc înapoi în schimb.

Cercetează târgurile mai mari din țară, precum: **Hunedoara, Mediaș, Alba-Iulia** etc. etc.

Atelier special pentru comanda, cari se execută foarte prompt și conștientios.

Lucru solid.

Prețuri modera.

Prin numeroasele scrisori de mulțămire trimise mie pot dovedi, că nu este nimic mai bun și mai ieftin, ca

floacele de piua de Cisnădia

Cine vrea să aibă matrațe ieftine și bune, sau paturi și perini vecinic durabile, acela să se îndrepte la mine cu deplină încredere. Pentru lucru de curelărie și șelărie, pregătirea de sersamuri la cai (gura hamului) etc. sunt introduse și la artileria c. r. și valorate. Mai departe fac atent la țoalele de cai militari și pentru feciori, de Cisnădia, la postavul de Cisnădia, articli de lână de oaie și produsele școlii noastre de țesătorie de specialitate.

Cu distinsă stimă

295 10-20

Mihail Bretz, Cisnădia (Nagydisznód).

„Sucursala băncii comerciale ungară din PESTA“

Sibiu, Piața mare Nr. 2.

Înființată în anul 1841. • Capital de acții de rezervă Cor. 94,000.000.— • Centrala în Budapesta.

Primește bani cu libele de depunere

și plătește fără nici o abdicere, pe lângă cea mai favorabilă procentuare.

Darea după interese o plătește institutul din al său, dela 1 Ianuarie 1910.

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri, procurare de cautiuni de căsătorie pentru militari.

6 10-

☛ Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. ☛

Nr. 10

Nu mai cu **15 fl.** face din
materie de lână de oaie sau camgarn
**un rând de haină pentru
domni sau un pardesiu**
după măsură și croitura cea mai nouă
Stefan Binder, croitor de domni
Sibiu, Poschen Gasse Nr. 8.
Bluze de postav pentru pompieri
dela 4 fl. în sus. 56 5-12

Picurii de stomach de Brády

cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,
și pentru aceasta numite „picurii de
stomach de Mariazell”, sunt cel mai
bun leac, valorat de 30 ani, contra
la orice **suferință de mistuire,
arsuri de stomach, îngrășare,
dureri de cap și de stomach,
colică, insomnie, lipsa de sânge,
anemie etc.** Să capătă în farmacie
cu prețul de 80 fileri și Cor. 1-40.
6 sticle cu 5 Cor. 8 sticle duble cu
Cor. 4-50, expediază franco produ-
centul **C. Brády**, farmacia „Regele
Ungariei”, Viena, I. Fleischmarkt 1. Depou 241.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica
Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscie-
rea, ca pe chipul din clișeu de aci. 9 10-20

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai
căpăta vre-odată durere

de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bar-
tilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu:
la farmacii: in Piața mare 10; in Piața mică 27;
strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița
Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei
și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert.
Soseful săseșc: farmacia Lederhülger; Sighisoara:
farmacia lui Ligner.

Să se ceră pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimi-
te sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 25 4-

O GROZAVĂ GRESALĂ

a făcut acela, care n'a fost prevăzător și contra
reumei, podagrei, junghiurilor din coaste, du-
rerii de membre, durerilor de șele și spate, de
picioare etc., n'a folosit veritabilul

REPARATOR al lui Kriegner

ci vreo imitație. Noi recomandăm deci fiecărui
reumatic și fiecui, care suferă de boalele de mai
sus, de dureri provenite din curent, răcire, să
folosească numai decăt

REPARATORUL veritabil al lui Kriegner

care să produce singur in

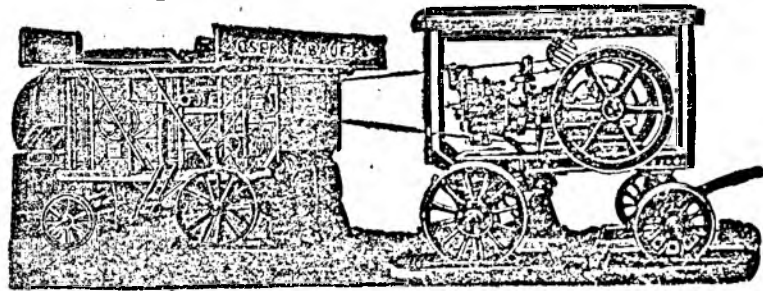
farmacia lui Kriegner, Budapesta, str. Baross 2
astfel aici au să se adreseze comanda. O sticlă
mică costă 1 Cor., una mare 2 Cor. Pe postă
franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 sticle mari 6 Cor.

Acest leac vechiu și excelent e mai bun
ca orice Franzbrantwein, fiindcă vindecă după
o singură fricțiune. La comanda să fiți atenți la
adresă, ca să nu căpătați imitații. 54 4-8

Osers și Bauer fabrică specială pentru construarea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygassa 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.
Motoare ou benzin. **Motoare cu gaz sugativ.**

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent (2-3 fileri spese de mânăre).
Preste 1000 aranjamente in mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese
gratis și franco.

In timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme:
Schlosser Ioan, Sas-Vesegu, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucurdeza-vinoasă-ungu-
rească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit.
Faff Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj.
de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 50-

Pentru Transilvania reprezentant general **Sam. Wagner** fabricant in Sibiu.

Ingrădituri uimitor de ieftine! Invențiune senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc
superioritatea neîntrecută a

împletiturii Hungaria

patentată.

34 5-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu
e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 80
fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sârmă, de ingrăditură din împletituri și de

Budapesta VIII, Uliși út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientios. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Auleo!

Afurisita de tusa
mă înecă.

La tusa, răgușală și întrocănare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatină”
Budapest, VI., Váci körut 17.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E.
Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.

In Sbeș la Wilhelm Lederhülger și Ludvig Binder.

Trăiască!

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

240 25-26

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I:

Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete,

rufe de tricot, lână și bumbac.

Secția II:

Jolgiuri și șifoane,

pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastro.

Mănuși glacă și de stofă escelente! Articli
de blană și de stofă, cu prețuri reduse.

cel mai bogat asortiment de oravate, de
ciorapi și articli de legat, îndeosebi cio-
rapi pentru bălați, cea mai bună calitate;
819 13-26

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

Scânduri

de prima calitate, pe lângă cele mai ieftine prețuri și serviciu real se află de
74 vânzare la 3-6

S. Pollak

negustorie de lemne

SIBIU, strada Trei-stejari Nr. 9

Voiești să te însori?

Suntem imputerniciți din partea mai multor dame (ntre cari unele cu copii nelegiuiți sau cu scăderi trupesti etc), cu avere dela 5—500,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie giabnică să scrie pe adresa

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 29—52

Viticultorii!

Pe năsip și pământ tare.

Cari vreau să-și treacă vinurile bine și repede să planteze cu vie Delavarte și ogoarele și dacă vor întocmi buștenii uscați din vie cu soiul acesta, vor avea o amestecătură de vin așa de bună că-l vor vinde cu bani scumpi și cât se poate de giabnic. Aceasta o probăm noi cari cultivăm soiul acesta și mării negustori de vinuri cari cumpără recolta chiar dela 100,000 pogoane cu câte 60—80 coroane de hecto. Acum un an încă a dat o recoltă frumoasă (35 hecto de pogon) lipsită de peronosporă, fără să fi fost însă stropită.

Cereți lista de prețuri gratis și franco.

NAGY GÁBOR, mare proprietar în KÓLY
(com. Bihor)

Poștă, telefon și telegraf în loc.

Correspondență română, maghiară, croată, sârbă și germană. 289 1—4

Singurul institut de asigurare ardelean „TRANSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168.51
Capitalo asigurate pe viață achitate „ 4.571 5.31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412—
sfârșitul anului 1909 (viață „ 10.847,132—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acușiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

BALSAMUL farmacistului A. THIERRY

— Scutit prin lege. —

10 9—26

Singurul veritabil cu călugurița ca marcă de scutire.

Are efect sigur la toate îmbolnăvirile organelor de respirație, tuse, scuipat de flegmă, răgușală, catar de gât, boala de plumăni, sgârșiri de stomah și alte dureri de stomah, aprinderea tuturor organelor interne, lipsa de apetit, mistuire grea, îngrășare etc. Estern la toate durerile de gură, durere de dinți, rane de arsură, junghiuri de membre, bube, special influența etc. 12 sticle mici sau 6 dupe sau o sticlă de familie specială, pentru călătorie Cor. 5.

Alifie de centifolii a farmacistului A. THIERRY

singura veritabilă, de efect surprinzător, sigur și neajuns, chiar și la răni vechi, fel de cancer, umflături, răni, aprinderi, picioare slabe, abscese, depărtează toate corpurile străine, materiile de coptură, face adeseori de prisos operații duroroase.

2 doze Cor. 3.60.

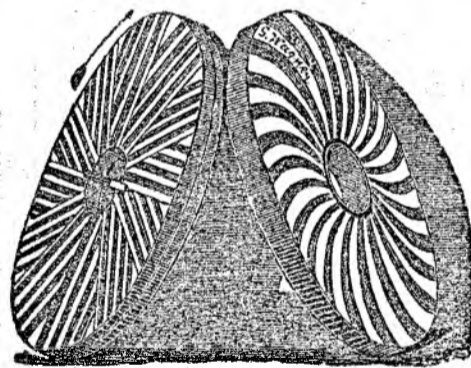
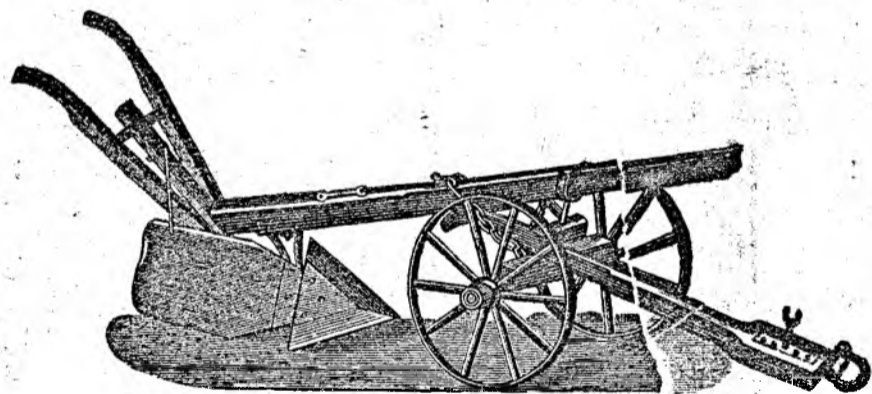
Să ne adresăm la

Farmacia-Ingerul protector a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch

Balsamul A. THIERRY

Allein echter Balsam
aus der Schutzensel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch Sauerbrunn.

Sam. Wagner, Sibiu, Piața Fânului Nr. 1.

Prima turnătorie de fer sibiană, fabrică de mașini agricole, atelier mare de mori și prăvălie de fer.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că sunt foarte bine asortat cu diferite **Motoare încălzite cu benzin sau gaz sugativ dela 2 cai putere în sus**, — precum și tot soiul de **Mașini agricole** dela plug și

până la treierători de orice mărime, **Mașini de secerat** și de **cosit iarba**, sistem Mc. Cormick Plano, asemenea **Mașini de lână** și **Piuă**, **Mori** de orice mărime, **Cilindre la mori** pentru asortat făina, **Pietri de moară** de orice calitate, cu prețurile cele mai reduse și condițiuni extra avantajoase.

Cataloge și informațiuni la cerere franco și gratis.

64 3—6

